

Onkruid wieden in de natuur

Jan-Kees Goud

Redactie Gewasbescherming
KNPV

Natuurlijk?

Elk jaar in november is er de nationale Natuurwerkdag. Twee jaar geleden heb ik hier ook met mijn gezin aan meegedaan, op uitnodiging van mijn schoonvader. Hij gaat wel vaker met een groepje mensen werken in natuurgebieden en op landgoederen: wilgen knotten, vogelkers verwijderen, dat soort werk. Dit keer zouden we een stukje heide gaan opschonen, dat wil zeggen ontdoen van dennetjes. Een soort van onkruid wieden dus in de natuur. Aad Vijverberg heeft in een van zijn columns in dit blad ooit betoogd dat 'natuur' in de eigenlijke betekenis van het woord in Nederland niet meer voorkomt. Natuur houdt in de afwezigheid van ingrijpen door de mens en dat was dit bepaald niet. De mens kiest wat voor soort natuur er ter plaatse zou moeten komen en manipuleert het systeem in de juiste richting. Heide is een bijzonder stuk landschap en om dat in stand te houden moet je actief aan het werk.

Opkomst

Enfin, wij onderweg naar een heidegebied op de Veluwe, naast het meertje 'Gerritsfles'. Ik had een klein clubje mensen verwacht, in het gunstigste geval hooguit twintig. Niets was minder waar! Toen we via allerlei landweggetjes bij het terrein aankwamen leek het wel of het leger was uitgerukt. En dat was ook zo. Compleet met wagens, kampement en gaarkeuken. Het terrein grensde aan een militair oefenterrein en was doorgaans niet toegankelijk voor publiek. Maar die dag dus wel! Het leek wel een puzzel van Jan van Haasteren, compleet met militairen, padvindsters, school-

Massale enthousiaste opkomst bij de natuurwerkdag bij Gerritsfles (Foto: Hans van den Bos, bosbeeld.nl).

Biologische gewasbescherming van heide. Eén keer per vijf jaar de maximale dosering (Foto: Hans van den Bos, bosbeeld.nl).

kinderen, ouden van dagen, EHBO'ers en werklui. Alleen de karakteristieke haaienvin ontbrak.

Nu is het voordeel van zo'n massale opkomst wel duidelijk. Uiteraard is het gezellig, zo met z'n allen. Het geeft een enorm wij-gevoel. Naar de aanwezige jeugd geef je met z'n allen het signaal af dat we van ons land houden en daar zet je je dan voor in. Iedereen is lekker actief bezig met handschoenen, zaag en snoeischaar in een grote *outdoor-fitness-workout*. En het schiet met een paar honderd man die een hele dag aan het werk zijn natuurlijk heel snel op! De aanwezige boswachter was met het resultaat duidelijk in zijn nopjes. "De heide hier staat vol met jonge dennetjes van één tot vijf jaar oud. Als je die niet weghaalt is dit gebied over vijf jaar veranderd in bos".

Biologisch

Maar het blijft handwerk natuurlijk. Op mijn vraag of een selectieve chemische bestrijding niet efficiënter was antwoordde de boswachter dat Staatsbosbeheer op geen enkel terrein chemische bestrijdingsmiddelen gebruikte. Palen voor hekken waren ook niet geïmpregneerd, omdat dat spul schadelijk was voor het milieu. Zelfs de diesel die gebruikt werd in de motorzagen was biodiesel, om toch vooral de natuur te beschermen. Een logische, consequente bedrijfsvoering die velen aanspreekt en waarmee je dus van tijd tot tijd heel wat mensen op de been krijgt. Bovenal geeft het harde werken je zelf een goed gevoel. Die flinke spierpijn heb je toch graag over voor het welzijn van het heideblauwtje, de zandhagedis, de heidekikker en de klapekster. Deze soorten kunnen na elke *flashmob* weer vijf jaar ongestoord vooruit.